

İstifadəçilərin statistik məlumatlarla təmin olunması barədə onlayn sorğunun nəticələri

“2013-2017-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında rəsmi statistikanın inkişafı Dövlət Proqramı”nda və Dövlət Statistika Komitəsinin iştirak etdiyi digər dövlət proqramlarında icrası 2017-ci ildə nəzərdə tutulan tədbirlər planınının 6.3.6-cı “İstifadəçilərin statistik məlumatlarla təmin olunması barədə sorğunun keçirilməsi” yarım bəndinin icrası ilə bağlı istifadəçilər arasında cari ildə sorğu keçirilmişdir.

Sorğu özündə istifadəçilərin fəaliyyət sahəsini, onların maraq dairəsini, hansı statistik məlumatlara inamının olmasını, statistik fəaliyyətin keyfiyyət baxımından qiymətləndirilməsini, Komitənin internet sahifəsinin istifadəsinin rahatlığını, statistik məlumatların aktual, dolğun olmasının qiymətləndirilməsini, istifadəçilərə xidmət səviyyəsinin keyfiyyətini, statistik məlumatların istifadəçilərinin Dövlətstatkomun yayım təqvimindən xəbərdar olmasını, Dövlətstatkomun fəaliyyətindən nə dərəcədə razı olduqlarını və s. əks etdirən suallardan ibarətdir.

27.11.2017-ci il tarixinə sorğuda 1700 nəfər iştirak etmişdir. Sorğuda iştirak edənlərin 35 faizi dövlət idarəetmə orqanlarını, 34 faizi qeyri-dövlət müəssisələrini təmsil etmiş, 21 faizini fiziki şəxslər, 2 faizini tələbə, elmi işçilər, 8 faizini isə digər istifadəçilər təşkil etmişdir. Maraq göstərilən sahələr içərisində ən çox əmək bazarı, əhali və gender statistikasına, ticarət, qiymət, milli hesablar, təhsil, elm və mədəniyyət, maliyyə və bank, sənaye, energetika, kənd təsərrüfatı, tikinti statistikasına sahələri üstünlük təşkil edir.

Rəyini bildirenlərin 66 faizindən çoxu statistik məlumatlardan 3 ildən artıq istifadə etdiyini qeyd etmişdir. İstifadəçilərin 17 faizi hər həftə, 50 faizi isə hər ay statistik məlumatlardan istifadə etdiyini bildirmişdir.

Dövlətstatkomun internet sahifəsi statistik məlumatların əldə edilməsinin əsas mənbəyi kimi istifadəçilərin əksəriyyəti tərəfindən qeyd edilmişdir. Rəyini bildirenlərin 18 faizi internet sahifədən hər həftə, 43 faizi isə hər ay istifadə edir. Bundan sonra əsas vacib məlumat mənbəyi kimi Dövlətstatkomun nəşrləri, KİV məlumatları, fərdi şəkildə sorğu göndərilməsi göstərilmişdir.

Sorğunun “Dövlətstatkoma və onun yaydığı statistik məlumatlara etibar edirsiniz?” sualına iştirakçıların 86.0 faizi “bəli”, 11.0 faizi “qismən”, 0.6 faizi “xeyr” cavabını bildirmiş, 2.4 faizi isə münasibət bildirməmişdir.

Rəyini bildirenlərin 83 faizi statistik məlumatların hazırlanması metodlarına və istifadə olunan mənbələrə dair Dövlətstatkomun təqdim etdiyi izahedici informasiyaya-metaməlumatlara müraciət etdiyini qeyd etmişdir.

Cədvəl 1

Real vəziyyətə uyğunluğu baxımından Dövlətstatkom tərəfindən verilən aşağıdakı göstəricilər üzrə məlumatlara inam səviyyəsi (faizlə)

	İnanıram	Qismən inanıram	İnanmıram	Bilmirəm
Əhalinin sayı	88.0	6.0	4.7	1.3
Əhalinin gəlirləri	70.2	19.0	6.3	4.5
Yoxsulluq səviyyəsi	59.6	23.3	8.8	8.3
İşsizlik səviyyəsi	62.3	21.0	7.6	9.1
Ümumi daxili məhsulun (ÜDM) artım tempi	76.1	13.4	3.5	7.0
Sənaye istehsalı	78.5	12.4	2.4	6.7
İnflyasiyanın tempi	68.0	17.0	5.6	9.4
Orta aylıq əmək haqqı	76.7	13.8	4.2	5.3

Cədvəldən göründüyü kimi, sorğu iştirakçıları daha çox əhalinin sayı ilə bağlı məlumatlara inanır. Belə ki, rəy bildirənlərin 88.0 faizi bu göstəriciyə inandığını bildirmiş, 4.7 faizinin rəyi isə mənfi olmuşdur. Sənaye istehsalı ilə bağlı istifadəçilərin 78.5 faizi, orta aylıq əmək haqqı ilə bağlı isə 76.7 faizi inandığını bildirmişdir. İnam baxımından ən aşağı nəticə yoxsulluq, işsizlik səviyyəsi ilə bağlı olmuşdur. Yoxsulluq səviyyəsi üzrə öz rəyini bildirənlərin 59.6 faizi inandığını bildirmiş, 23.3 faizi qismən inandığını, 8.8 faizi isə inanmadığını bildirmişdir. İşsizlik səviyyəsi üzrə isə öz rəyini bildirənlərin 62.3 faizi inandığını, 21.0 faizi qismən inandığını, 7.6 faizi isə inanmadığını bildirmişdir. Bütövlükdə, göstəricilərin hər biri üzrə inananlar rəyini bildirənlərin böyük çoxluğunu təşkil etmişdir.

Cədvəl 2

Göstərilən müddəalara münasibət (faizlə)

	Bəli	Qismən	Xeyr	Bilmirəm
Dövlətstatkom yaxşı (keyfiyyətli) statistik informasiya təqdim edir	87.0	10.0	0.8	2.2
Dövlətstatkomun statistik informasiyası daha vacib ictimai hadisələri əks etdirir	78.3	12.8	1.2	7.7
Dövlətstatkom qərəzsiz məlumatları təqdim edir	77.6	9.8	6.0	6.6
Dövlətstatkom öz informasiya materiallarını və xidmətlərini istifadəçilərə mütəmadi olaraq təqdim edir	83.1	8.6	0.5	7.8

Sorğunun Dövlətstatkomun veb-səhifəsi ilə bağlı suallarına dair aşağıdakı nəticələr əldə edilmişdir:

Cədvəl 3

	Bəli	Xeyr	Bilmirəm
Veb-saytın dizaynı maraqlıdır	86.0	2.3	11.7
Veb-saytın istifadəsi asandır	93.0	3.5	3.5
Axtardığım məlumata tez daxil oluram	84.2	8.8	7.0

Nəticələrdən görünür ki, ümumilikdə hər üç meyar üzrə Dövlətstatkomun veb-səhifəsi ilə bağlı rəylər müsbətdir. Sorğu iştirakçılarının 80 faizindən çoxu "bəli" cavabını qeyd etmişdir.

"Dövlətstatkom statistik məlumatları vaxtılı-vaxtında yayır?" sualına rəy bildirənlərin 88.0 faizi müsbət cavab vermişdir.

Sorğuda iştirak edənlərin 85.4 faizi Dövlətstatkomun yaydığı statistik məlumatları aktual, dolğun olduğunu hesab etmiş, 14.3 faizi isə qismən razılaşmışdır.

Sorğu iştirakçılarının 70.0 faizi Dövlətstatkomun yayım təqvimindən xəbərdar olduğunu bildirmişdir. "Dövlətstatkom statistik məlumatları yayım təqvimində göstərilmiş tarixdə yayır?" sualına iştirakçıların 72.0 faizi müsbət cavab verib. "Statistik məlumatların dəqiqləşməsi (yenidən baxılması) haqqında informasiya kifayət edicidir?" sualında isə 80.0 faiz "bəli" cavabını qeyd edib. "İstifadə etdiyiniz statistik məlumatlarla əlaqəli informasiyanı asan əldə edirsiniz?" sualına isə sorğu iştirakçılarının 79.0 faizi müsbət cavab vermişdir. "Statistik məlumatlarla əlaqəli informasiya kifayət qədər aydın və təfəssilatlıdır" bəndində isə "bəli" cavab verənlərin payı 80.0 faiz olmuşdur.

Cədvəl 4

İstifadəçilərə xidmət səviyyəsi ilə bağlı rəylər (faizlə)

	Bəli	Xeyr	Rəyim yoxdur
Dövlətstatkomdan məlumatlarla bağlı izahları və ya şərhləri telefon və ya e-poçt vasitəsilə əldə edə bilərsiniz?	75.6	4.3	20.1
Dövlətstatkom statistik məlumatları asan başa düşülən formada təqdim edir?	90.0	0.7	9.3

Sualın həll edilməsi tezliyi, heyətin nəzakətliyi, informasiyanın əldə olunması üçün müvafiq əməkdaşların axtarılmasının asanlıqı kimi sualları respondentlərin 70 faizindən çoxu yaxşı və yüksək qiymətləndirmişdir.

“Ümumilikdə Dövlətstatkomun fəaliyyəti ilə razı olduğunuzu necə qiymətləndirirsiniz?” sualına cavablar aşağıdakı kimidir:

faizlə				
Aşağı	Orta	Yaxşı	Yüksək	Rəyim yoxdur
0.8	11.8	42.5	43.2	1.7

Cavablardan görmək olar ki, öz rəyini bildirenlərin böyük əksəriyyəti Dövlətstatkomun fəaliyyətindən razı qaldıqlarını bildirmişlər. Sorğu nəticələrini yekunlaşdıraraq demək olar ki, statistik məlumatların istifadəçilərinin statistik məlumatlara və onların keyfiyyətinə, statistika orqanının fəaliyyətinə münasibəti müsbətdir.

Onlayn rejimdə olan bu sorğu müntəzəm olaraq keçirilir və istifadəçilər üçün Dövlətstatkomun internet sahifəsində daim aktivdir. Bu tip sorğular Dövlətstatkomun fəaliyyətinin gələcəkdə təkmilləşdirilməli olan istiqamətlərini müəyyən etməyə imkan verir, rəsmi statistika fəaliyyətinin istifadəçilərin tələbatlarına daha dolğun cavab verməsinə, onların zəruri statistik məlumatlarla vaxtılı-vaxtında tam təmin olunması işinin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə şərat yaradır.